

Międzynarodowa konferencja naukowa

*"RODZINNA EUROPA. EUROPEJSKA MYŚL
POLITYCZNA A WYZWANIA XXI WIEKU"*

zorganizowana przez
**Polskie Towarzystwo Myśli Politycznej
i Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy**

9-11 kwietnia 2014 roku
(Dom Kultury Polskiej w Wilnie, ul. Naugarduko 76)

PATRONAT HONOROWY:

Jego Ekscelencja Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny
Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie
Jarosław Czubiński

P R O G R A M

Sponsor generalny konferencji:

Partnerzy konferencji:

Dom Kultury Polskiej w Wilnie;

Uniwersytet w Białymstoku:
Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie;

Uniwersytet Wrocławski:
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych.

Patronat medialny konferencji:

Komitet organizacyjny konferencji:

Przewodniczący: prof. dr Henryk Malewski (SNPL)
prof. UWr, dr hab. Maciej Marszał (PTMP)

Członkowie: prof. dr Bogusław Grużewski (SNPL)
doc. dr Barbara Dwilewicz (SNPL)
doc. dr Krystyna Moroz-Łapin (SNPL)
dr hab. Henryka Ilgiewicz (SNPL)
mgr Paweł Fiktus (PTMP)
mgr Tomasz Chłopecki (PTMP)

Współpraca organizacyjno-logistyczna:

Krystyna Zimińska (Dom Kultury Polskiej w Wilnie)
Irena Łukaszewicz (Dom Kultury Polskiej w Wilnie)

Dzień pierwszy – środa, 9 kwietnia 2014 roku

15.00 - 16.00 Rejestracja uczestników konferencji

(Hol w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, ul. Naugarduko 76)

16.00 - 16.30 Otwarcie konferencji, powitanie gości i uczestników:

prof. dr Henryk Malewski (SNPL),
prof. UW, dr hab. Maciej Marszał (PTMP)

Wystąpienia gości honorowych:

Wiceminister Edukacji i Nauki Republiki Litewskiej
Edyta Tamošiūnaitė

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie
Jarosław Czubiński

Sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy, mecenas
Czesław Okińczyc

Przewodniczący Polsko-Litewskiego Forum Dialogu i Współpracy im. Jerzego Giedroycia
prof. dr hab. **Alvydas Nikžentaitis**

Powitanie gości i uczestników:

Dyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie, radny samorządu miasta Wilna
Artur Ludkowski

Przewodniczący Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy
prof. dr **Bogusław Gruzewski**

16.30 - 19.30 Sesja plenarna (Sala Koncertowa)

**Przewodniczą: prof. UW, dr hab. Maciej Marszał (PTMP),
prof. dr Henryk Malewski (SNPL)**

1. **Prof. UJ, dr hab. Barbara Stoczewska** (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)
Europa Środkowo-Wschodnia w polskiej myśli politycznej.
2. **Prof. UG, dr hab. Anna Machnikowska** (Uniwersytet w Gdańsku)
Zmiany prawa własności w krajach Europy Środkowo – Wschodniej.
3. **Prof. dr hab. Zbigniew Kurcz** (Uniwersytet Wrocławski)
Odnajdywanie myśli europejskiej w mniejszościowych i regionalnych kontekstach.
4. **Prof. UŁ, dr hab. Kazimierz Michał Ujazdowski** (Uniwersytet Łódzki)
Idea solidarności europejskiej w polskiej myśli politycznej XIX i XX w.
5. **Prof. AP, dr hab. Roman Drozd** (Akademia Pomorska w Słupsku)
Ukraińska mniejszość narodowa w Polsce i jej wpływ na polsko-ukraińskie relacje międzypaństwowe.
6. **Prof. UJK, dr hab. Iwan Monolati** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski, Przykarpaccy Narodowy Uniwersytet w Iwano-Frankiwsku)

Współczesna myśl polityczna Ukrainy: instytucjonalizacja, rozwój i perspektywy na początku XXI wieku.

19.00 - 19.30 Dyskusja

20.00 - Kolacja integracyjna w restauracji Domu Kultury Polskiej „Pan Tadeusz”

Dzień drugi - czwartek, 10 kwietnia 2014 roku

9.00 - 14.15 Sekcja I (Sala Koncertowa)

Globalizacja we współczesnym świecie

Przewodniczą: **prof. UJ, dr hab. Barbara Stoczewska** (PTMP / Uniwersytet Jagielloński w Krakowie),
prof. UwB, dr hab. Jarosław Wołkonowski (SNPL / Uniwersytet w Białymstoku)

1. **Prof. UW**, **dr hab. Zdzisław Zagórski** (Uniwersytet Wrocławski)
„Globalizacja a perspektywa ładów cywilizacyjnych we współczesnym świecie”.
2. **Prof. UW**, **dr hab. Zdzisław Julian Winnicki** (Uniwersytet Wrocławski)
Ideologia państwowa Republiki Białoruś - teoria i praktyka projektu.
3. **Dr Marta Walak** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Europejska Polityka Sąsiedztwa w regresie - w poszukiwaniu nowego modelu współpracy UE z państwami Europy Wschodniej.
4. **Dr Barbara Stankevič** (Uniwersytet im. Michała Romera)
Tradycje idei federalistycznych w Europie Środkowo – Wschodniej.
5. **Dr Stanisław Kozdrowski, dr Andrzej Urbanek** (Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku)
Aksjologiczne i teleologiczne podstawy bezpieczeństwa państwa.
6. **Dr Zbigniew Siemak** (Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku)
Zagrożenia bezpieczeństwa państwa we współczesnym świecie.
7. **Prof. UwB, dr hab. Jarosław Wołkonowski** (Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)
Wskaźniki kapitału ludzkiego na Litwie a sytuacja gospodarcza.

11.00 - 11.30 Przerwa na kawę

8. **Prof. dr Bogusław Grużewski** (Instytut Pracy i Badań Socjalnych Litwy)
Założenia polityki UE oraz realia rozwoju społeczno- demograficznego Litwy.
9. **Mgr Szymon Waszkiewicz** (Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie)
Euroregion Niemen, osiągnięcia i założenia w czasach Unii Europejskiej.
10. **Dr Alina Grynia** (Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)
Obciążenia podatkowe na Litwie na tle innych krajów UE.
11. **Mgr Nina Baranowska** (Uniwersytet Wrocławski)
Europeizacja prawa spadkowego.
12. **Dr Nina Stępnicka** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
E-commerce: zjawisko towarzyszące globalizacji czy skutek uboczny rozwoju Internetu.
13. **Mgr Stanisław Pilżys** (Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)
Perspektywy i problemy rozwoju energetyki na Litwie.

13.30 - 14.15 Dyskusja

14.15 - 15.15 Przerwa obiadowa

15.30 - 19.30 Sekcja II (Sala Koncertowa)

Wielokulturowość Europy

Przewodniczą: dr Michał Urbańczyk (PTMP / Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu),

prof. dr hab. Romuald Brazis (SNPL / „UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS“)

1. **Prof. PO, dr hab. Maria Kalczyńska** (Politechnika Opolska)
Czy wielokulturowość bogactwem Europy? Na przykładzie relacji społeczno – kulturowych polsko – śląsko – niemieckich.
2. **Prof. dr hab. Alvydas Nikžentaitis** (Instytut Historii Litwy)
Myśl polityczna i kultura pamięci w Polsce.
3. **Prof. UW, dr hab. Ryszard Kulesza** (Uniwersytet Warszawski)
Demokracje antyczne i współczesne.
4. **Dr Wojciech Daszkiewicz** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
Dylematy globalizacji kulturowej.
5. **Prof. dr hab. Romuald Brazis** (Instytucja użyteczności publicznej „UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS“)
Osoba i rodzina, mniejszość i większość, naród i ludzkość: spojrzenie okiem fizyka na wyzwania XXI wieku.

17.00 - 17.30 Przerwa na kawę

6. **Mgr Marta Maj** (Uniwersytet Adam Mickiewicza w Poznaniu)
Zmiana obrazu Niemiec w polskiej świadomości w kontekście integracji europejskiej.
7. **Dr Olgierd Górecki** (Uniwersytet Łódzki)
Ideologia wielokulturowości w geopolitycznej perspektywie konfliktu cywilizacji.
8. **Dr Michał Urbańczyk** (Uniwersytet Adam Mickiewicza w Poznaniu)
Idea ULB w myśli Jerzego Giedroycia i Juliusza Mieroszewskiego.

19.00 - 19.30 Dyskusja

20.00 Uroczysta kolacja w restauracji Domu Kultury Polskiej „Pan Tadeusz”

9.00 - 14.15 Sekcja III (Sala 302)

Tradycje europejskiej myśli politycznej

Przewodniczą: **prof. UJ, dr hab. Piotr Kimla** (Uniwersytet Jagielloński),
dr hab. Henryka Ilgiewicz (SNPL / Instytut Badań Kultury Litwy)

1. **Prof. UJK, dr hab. Arkadiusz Adamczyk** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Regionalizacja Międzymorza: Obecność i znaczenie subregionów w europejskiej myśli politycznej. Wybrane zagadnienia z dziejów geopolityki europejskiej I połowy XX w.
2. **Prof. UW, dr hab. Maciej Marszał** (Uniwersytet Wrocławski)
Kwestia ukraińska w myśli politycznej Mariana Ursyna Zdziechowskiego.
3. **Prof. UW, dr hab. Jolanta Sikorska-Kulesza** (Uniwersytet Warszawski)
Juliana Klaczki eseje o polityce.
4. **Mgr Marta Mackiewicz** (Uniwersytet Wrocławski)
Wilno i Wileńszczyzna w koncepcjach społeczno – politycznych Ludwika Abramowicza.
5. **Dr Jarosław Kostrubiec** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
Rola prawników wileńskich w doktrynie prawa administracyjnego okresu międzywojnia.
6. **Dr Jakub Skomial** (Uniwersytet Łódzki)
Polski portret litewskiego władcy. Witold Kiejstutowicz w świetle „Annales” Jana Długosza.
7. **Dr hab. Henryka Ilgiewicz** (Instytut Badań Kultury Litwy)
Szkoła Nauk Politycznych przy Instytucie Naukowo-Badawczym Europy Wschodniej w Wilnie (1930-1939).

11.00 - 11.30 Przerwa na kawę

8. **Prof. UJK, dr hab. Patrycja Jakóbczyk - Adamczyk** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Europa i kryzys Europy w myśli politycznej Ramiro de Maeztu.
9. **Mgr Aleksandra Spychalska** (Uniwersytet Wrocławski)
Terroryzm, wandalizm, barbarzyństwo - Rafała Lemkina koncepcja zbrodni „nowego typu”.
10. **Mgr Sławomir Miara** (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
Europa w myśli politycznej Margaret Thatcher.
11. **Mgr Anna Józwik** (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
Proces zjednoczenia Włoch oraz zjednoczenia Niemiec w myśli politycznej Benedetto Croce.
12. **Prof. UJ, dr hab. Piotr Kimla** (Uniwersytet Jagielloński)
Ewolucja ideowa Oriany Fallaci.

13.30 - 14.15 Dyskusja

14.15 - 15.15 Przerwa obiadowa

15.30 - 19.30 Sekcja IV (Sala 302)

Współczesne tendencje rozwojowe politycznej myśli europejskiej

Przewodniczą: **prof. UMCS, dr hab. Małgorzata Łuszczyńska** (PTMP / Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie),
dr Mirosław Szejbak (SNPL / Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)

1. **Prof. dr hab. Waldemar Paruch** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
W obronie interesów narodowych i tożsamości politycznej Europy Środkowo-Wschodniej: Orientacja euromodernistyczna we współczesnej polskiej myśli politycznej.
2. **Prof. UMCS, dr hab. Małgorzata Łuszczyńska** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
Europejskie tradycje tomistyczne.
3. **Prof. UwB, dr Adam Czarnota** (Uniwersytet w Białymstoku)
Historia, utopia i epistemologia w konstruowaniu idei Europy.
4. **Mgr Paweł Fiktus** (Uniwersytet Wrocławski)
Solidaryzm a prawo.

17.00 - 17.30 Przerwa na kawę

5. **Prof. UJK, dr hab. Jerzy Zalewski** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Bezpieczeństwo polityczne. aspekt historyczny i współczesny.
6. **Dr hab. Joanna Sondel – Cedarmas** (Uniwersytet Jagielloński)
Eurosceptycyzm skrajnej prawicy na przykładzie włoskich ugrupowań neofaszystowskich.
7. **Mgr Adam Plichta** (Uniwersytet Wrocławski)
Mirosława Dzielskiego wizja wielkiej polityki średniego państwa.
8. **Mgr Ewelina Tarkowska** (Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie)
Prawa człowieka i suwerenność narodu w Wielkiej Encyklopedii Francuskiej - czy problem wciąż istnieje we współczesnej Europie.

19.00 - 19.30 Dyskusja

20.00 Uroczysta kolacja w restauracji Domu Kultury Polskiej „Pan Tadeusz”

9.00 - 14.15 Sekcja V (Sala 305)

Problem bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej a wyzwania i zagrożenia XXI wieku (Polska – Litwa - Ukraina)

Przewodniczą: **prof. dr hab. Zbigniew Kurcz** (PTMP / Uniwersytet Wrocławski)
dr Elżbieta Kuzborska (SNPL / Uniwersytet w Białymstoku Wydział
Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)

1. **Dr Sylwia Wójtowicz** (Uniwersytet Wrocławski)
Europa w myśli politycznej elit ukraińskich na przełomie XX-XXI wieku.
2. **Mgr Daniel Butyter** (Uniwersytet Wrocławski)
Perspektywy współpracy Unii Europejskiej z Ukrainą.
3. **Mgr Tomasz Wicha** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
Po obu stronach granicy Unii Europejskiej - polskie koncepcje polityki zagranicznej wobec Europy Środkowo - Wschodniej w warunkach restauracji wpływów rosyjskich.
4. **Doc. dr Vladas Sirutavičius** (Instytut Historii Litwy)
Mniejszość polska wobec polityki litewskiej w latach 1990 - 1994.
5. **Dr Beata Szubtarska** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Rodzinne oblicza narodowości" - polsko-litewskie wybory z przełomu XIX i XX w.
6. **Mgr Tomasz Snarski** (Uniwersytet Gdański)
Unia Europejska wobec wielokulturowości a ochrona praw językowych Polaków na Litwie.
7. **Dr Elżbieta Kuzborska** (Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie)
Ochrona mniejszości narodowych na Litwie przed i po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

11.00 - 11.30 Przerwa na kawę

8. **Mgr Tomasz Chłopecki** (Uniwersytet Wrocławski)
Stosunki bilateralne Polski i Litwy na przełomie XX i XXI wieku. Zarys problematyki.
9. **Doc. dr Krystyna Moroz-Łapin** (Uniwersytet Wileński), **dr Mirosław Szejbak** (Uniwersytet w Białymstoku Wydział Ekonomiczno-Informatyczny)
Meandry litewskiej polityki oświatowej w szkolnictwie mniejszości narodowych.
10. **Dr Irena Mikłaszewicz** (Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie)
Stereotypizacja Polaków litewskich a decyzje polityczne władz państwowych po 1990 roku. Zarys problematyki.
11. **Dr Wiesław Smolski** (Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku)
Cyberterrorizm jako współczesne zagrożenie bezpieczeństwa państwa.
12. **Mgr Klaudia Siewier** (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego Filia Piotrków Trybunalski)
Bezpieczeństwo społeczne w wymiarze regionalnym na przykładzie województwa łódzkiego.

13.30 - 14.15 Dyskusja

14.15 - 15.15 Przerwa obiadowa

15.30 - 19.30 Sekcja VI (Sala 305)

Nauki humanistyczne a społeczeństwo

Przewodniczą: **prof. UJ, dr hab. Anna Citowska – Kimla** (PTMP / Uniwersytet Jagielloński),
doc. dr Barbara Dwilewicz (SNPL / Litewski Uniwersytet Edukologiczny)

1. **Prof. AP, dr hab. Tadeusz Sucharski** (Akademia Pomorska w Słupsku)
Litewska publicystyka Michała Kryspina Pawlikowskiego i eseistyka Czesława Miłosza, czyli jak (nie)pisać o relacjach polsko-litewskich.
2. **Prof. dr hab. Ryszard Zajączkowski** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
Ojczyzna Europa Józefa Wittlina.
3. **Prof. UMK, dr hab. Tomasz Kupś** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Religijny kontekst Kantowskiej idei „wiecznego pokoju“.
4. **Dr Karol Kuźmich** (Uniwersytet w Białymstoku)
A zatem wracajmy do Kanta”, czyli o współczesnym znaczeniu filozofii politycznej myśliciela z Królewca.
5. **Doc. dr Barbara Dwilewicz** (Litewski Uniwersytet Edukologiczny)
Miłosz czytany po litewsku.

17.00 - 17.30 Przerwa na kawę

6. **Prof. UJ, dr hab. Anna Citowska – Kimla** (Uniwersytet Jagielloński)
Idee o romantycznej proveniencji w koncepcjach postmodernistycznych.
7. **Dr Ireneusz Grat** (Uniwersytet w Białymstoku)
Postawa spolegliwego opiekuna jako model moralnego postępowania.
8. **Dr Grzegorz Ławnikowicz** (Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie)
Spuścizna zaborcza a zagadnienie unifikacji postaw w debacie na temat pożądanego statusu trzeciej władzy.
9. **Mgr Paweł Fiktus** (Uniwersytet Wrocławski) (oprac. wspólnie z lek. med. Anną Fiktus)
Współczesne tendencje w etyce lekarskiej.

19.00 - 19.30 Dyskusja

20.00 Uroczysta kolacja w restauracji Domu Kultury Polskiej „Pan Tadeusz”

Dzień trzeci – piątek, 11 kwietnia 2014 roku

09.30 - 12.00 Sesja plenarna (Sala Koncertowa)

**Przewodniczą: Prezes PTMP prof. UW, dr hab. Maciej Marszał,
Prezes SNPL prof. dr Bogusław Gruzewski**

I. Podsumowanie obrad:

1. Sprawozdanie I sekcji: prof. UJ, dr hab. Barbara Stoczewska, prof. UwB, dr hab. Jarosław Wołkonowski
2. Sprawozdanie II sekcji: dr Michał Urbańczyk, prof. dr hab. Romuald Brazis
3. Sprawozdanie III sekcji: prof. UJ, dr hab. Piotr Kimla, dr hab. Henryka Ilgiewicz
4. Sprawozdanie IV sekcji: prof. UMCS, dr hab. Małgorzata Łuszczyńska, dr Mirosław Szejbak
5. Sprawozdanie V sekcji: prof. dr hab. Zbigniew Kurcz, dr Elżbieta Kuzborska
6. Sprawozdanie VI sekcji: prof. UJ, dr hab. Anna Citowska - Kimla, doc. dr Barbara Dwilewicz

II. Zamknięcie konferencji

12.00 - Przerwa obiadowa